

Slovenski hmeljar

Prvi strokovni list za hmeljarstvo * Glasilo Hmeljarske zadruge, z o. j. * List izhaja redno vsak drugi petek * Naročnina letno 20 din, za inozemstvo 40 din, posamezna številka stane 2 din * Uredništvo in uprava: Celje, Cankarjeva ulica 4. — Telefon št. 196

Leto XI.

Celje, 5. aprila 1940

Štev. 7

Zakon o hmelju

Že nekaj let je, kar smo sprožili vprašanje zakonite ureditve pridelovanja hmelja v naši državi, ustaljenja površine hmeljskih nasadov, obveznega znakovanja hmelja, ureditve hmeljske trgovine in obveznega združenja hmeljarjev. Ko se je končno resno pristopilo k ureditvi tega vprašanja, se je začelo seveda vsestransko razpravljati o njem, vendar žal mnogo manj stvarno kakor pa demagoško, ker nekaterim tozadevno red kar ne gre v račun in so prepričani, da bodo imeli tem večje koristi, čim večji nered bo vladal še naprej. Končno pa so se merodajni činitelji le ozirali na upravičene zahteve hmeljarjev in je sedaj led prebit. Dobili smo uredbo o hmelju, ki sicer ne ustreza vsem našim zahtevam, ker se je preveč upoštevalo zahteve drugih, manj zainteresiranih krajev ter krogov in ki mora biti tudi še izpopolnjena ter uveljavljena s pravilniki. Zato pa jo zaenkrat tudi ne bomo podrobneje razmotrivali, temveč jo le priobčujemo tako, kakor je bila objavljena in ki se glasi:

Na osnovi § 86 tč. 5 finančnega zakona za leto 1939/40 kmetijski minister predpisuje uredbo o hmelju:

Čl. 1.

V svrhu zaščite hmeljarstva kmetijski minister na predlog hmeljarskih združenj in po mnenju banovinskih hmeljskih komisij odreja (povečuje ali zmanjšuje) površino zemlje, ki more biti zasajena s hmeljem, in to sorazmerno v vseh hmeljskih okoliših po stanju površine nasadov z dnem, ko stopi v veljavo ta uredba.

Čl. 2.

Sedanje površine, zasajene s hmeljem ali skupno število hmeljskih rastlin (sadežev) se lahko poveča samo v krajih, kjer se goji hmelj v večjem obsegu in katere ta uredba označuje kot hmeljske okoliše (a, b in c čl. 3).

Obstoječa hmeljišča izven teh okolišev se lahko obnavljajo, ne morejo pa se povečati.

Čl. 3.

Hmeljski okoliši (kraji, rajoni) so:

a) Štajerski okoliš, ki obsega vse občine srezov Celje in Gornji grad ter vse občine sodnega okraja Šoštanj in občine Marenberg, Muša, Vuhred in Vuzenica iz sreza Dravograd ter občino Ruše iz sreza Maribor desni breg.

b) Podunavski okoliš, ki obsega sreze: Apačin, Batina, Bačka Topola, Bačka Palanka, Odžaci, Irig, Novi Sad, Stari Bečej, Stara Pazova, Ruma, Sremska Mitrovica, Zenun, Senta, Sombor, Subotica, Titelj, Žabalj in Kula.

c) Barovine Hrvatske okoliš, ki obsega sreze: Ilok, Šid in Vukovar.

Čl. 4.

Dovoljenja za povečanje površine, zasajene s hmeljem, in odredbe za zmanjšanje te površine na osnovi odločbe kmetijskega ministra (čl. 1) kakor tudi dovoljenja za obnovo hmeljišč, to je izkrčenje ostarelega in sajenje novega hmelja na istem ali drugem zemljišču enake površine, izdaja Banovinska hmeljska komisija na predlog pristojnega združenja hmeljarjev.

Čl. 5.

V vsakem hmeljskem okolišu se ustanovi enotno združenje hmeljarjev.

Namen tega združenja je, da zastopa interese hmeljarjev, da pospešuje pridelovanje in vnovčevanje hmelja, da prireja sezonske vzorčne sejme, da vodi evidenco o lastnikih in površini zemlje, zasajene s hmeljem (kataster) ter statistiko o višini in vnovčenju pridelka.

V primeru, da na istem področju pri stopanju v veljavo te uredbe že obstoji eno ali več hmeljarskih društev, se morajo ista soglasiti s temi odredbami ter pretvoriti in spojiti v združenje hme-

ljarjev. Rok in način za to spojitve predpiše pristojni ban.

Čl. 6.

Vsak lastnik hmeljišča mora biti član hmeljarskega združenja in je dolžan, da odvede združenju vsako leto najmanj 1 % svojega izkupička za hmelj. Glavna skupščina združenja lahko ta doprinos tudi poviša, in to največ na 2 %.

Vsak kupec mora pri izplačilu kupljenega hmelja odbiti producentu od izkupička predpisani odstotek in ta znesek odvesti pristojnemu hmeljarskemu združenju.

Hmeljarji izven hmeljskih okolišev, navedenih v čl. 3 te uredbe, morajo biti člani hmeljarskega združenja dotične banovine, odnosno ako ga v banovini ni, najbližjega združenja hmeljarjev.

Kmetijski minister bo sporazumno z ministrom notranjih poslov predpisal pravilnik za hmeljarska združenja.

Čl. 7.

Ves hmelj, pridelan v naši državi, mora biti uradno znamkovan (signiran). Trgovina z neznamkovanim hmeljem je prepovedana.

Način znamkovanja (signiranja) hmelja bo predpisan s pravilnikom.

V vsakem hmeljskem okolišu (čl. 4) se bo osnovala Banovinska hmeljska komisija.

Člane Banovinske hmeljske komisije za dobo štirih let postavlja ban iz vrst predstavnikov producentov in hmeljskih trgovcev, in sicer v razmerju 3 : 1. Predstavnike hmeljarjev predlaga banu združenje hmeljarjev, predstavnike trgovcev pa združenje hmeljskih trgovcev ali, če tega ni, pristojna trgovska zbornica. Za člana Banovinske hmeljske komisije postavi pristojni ban tudi zastopnika banske uprave, ki mora biti agronom in po možnosti strokovnjak za hmeljarstvo. Sedež in število članov Banovinske hmeljske komisije določa ban.

Naloga Banovinske hmeljske komisije je, da daje mnenje o vseh vprašanih pridelovanja in trgovine hmelja in da vodi hmeljarsko statistiko, da vrši signiranje hmelja, kontrolira s hmeljem zasajene površine in vnovčenje hmelja.

Kmetijski minister bo s pravilnikom odredil natančnejše sestavo in delokrog te komisije.

Čl. 8.

S trgovino hmelja se morejo baviti hmeljarske zadruge in trgovci, ki imajo predpisane obrtnice po obrtnem zakonu.

Čl. 9.

Kupovanje hmelja od producentov po vzorcu je prepovedano, izvzemši na vzorčnih sejmih, ki jih bodo prirejala hmeljarska združenja.

Za kupovanje hmelja od producentov bo predpisal pristojni ban trgovske uzance na osnovi predloga Banovinske hmeljske komisije.

Čl. 10.

Vsak hmeljar mora v roku treh mesecev po uveljavljenju te uredbe prijaviti pri občinskem uradu, v čigar območju leži njegov nasad, njegovo površino ali število rastlin (sadežev) in v hmeljišču na vidnem mestu označiti ime lastnika ter površino ali število sadežev. Vsako kasnejšo spremembo mora prijaviti do konca maja vsakega leta.

Čl. 11.

Kdor postopa proti čl. 2 in 4 te uredbe, se kaznuje z denarno globo 1000 do 10.000 din in zaporom 5 do 30 dni.

Kdor postopa proti drugim členom te uredbe, ki niso naštetih v prejšnjem odstavku, se kaznuje z zaporom 1—30 dni in denarno globo 500 do 10.000 din.

Kazni izreka občna upravna oblast prve stopnje.

Vse denarne kazni po tej uredbi se stekajo v korist fonda hmeljarskega združenja dotičnega okoliša, iz katerega hmelj izvira in ki se porabi za reguliranje hmeljskih cen.

Kdor ima zasajen hmelj brez dovoljenja (čl. 1, 2 in 4), ga mora na poziv občne upravne oblasti prve stopnje v roku 30 dni zopet izrjavati. Če tega ne stori, ga bo dala izrjavati omenjena oblast na njegove stroške in ga bo poleg tega še kaznovala po določbah prvega odstavka tega člena.

Čl. 12.

Za izvršitev te uredbe bo kmetijski minister predpisal v sporazumu z ministrom za trgovino in industrijo poseben pravilnik (čl. 6 in 7).

Čl. 13.

Z uveljavljenjem pravilnika (čl. 12) preneha veljati Pravilnik o kontroli hmelja z dne 10. junija 1932, II., št. 20323/C.

Čl. 14.

Ta uredba stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dnem, ko bo stopil v veljavo pravilnik za izvršitev te uredbe (čl. 12).

Št. 24658/V

27. marca 1940. leta

Beograd

Kmetijski minister

Dr. Branko Čubrilović, l. r.

Namakanje sadežev v Fitodinu »E«

Lansko pomlad so nekateri naprednejši hmeljarji poizkusili namakati sadeže za prvoletnik v raztopini nekega posebnega dražila, ki se je prodajalo pod imenom »Memod«. Uspehi so bili prav zadovoljivi. Namočeni sadeži so odgnali bujne korenine, ki so povzročile tudi krepko rast vrvi.

Učinek namakanja se je pokazal prav lepo v povečanem pridelku, saj so dali namočeni sadeži v prvem letu dvakrat večji pridelek kakor pa nenamočeni. Zaradi močne ukorenitve prvoletnika bo letos tudi drugoletnik krepkejši in bo pridelek kaj malo zaostajal za tretjeletnikom. V letih konjunktore je novo nasajeni hmelj hmeljarju le malo vrgel, ker je prvi dve leti bil pridelek pičel, tretje leto pa je navadno cena že popustila. Za to pa naj namakanje sadežev v umetnih sredstvih, ki pospešujejo rast in pridelek, omogoči hmeljarjem z novimi nasadi vsaj delno še zgrabiti konjunkturo. V ta namen je domača tvrdka za rastlinsko rast pospešujočih sredstev Fitodin v Ljubljani, p. pr. 139, sestavila in lani preizkusila tujemu izdelku v učinku povsem enakovreden preparat Fitodin »E«, ki ima pred tujim izdelkom še to prednost, da je za 40 % cenejši; 10 gramov Fitodina »E« stane namreč le 30 din. Sredstvo raztopimo v 10 litrov mlačne vode in namakamo sadeže v tej raztopini pol ure; 10 gramov Fitodina »E«, raztopljenega v 10 litrih mlačne vode zadošča za namakanje 250 sadežev. Ker je ta raztopina uporabljiva za večkratno namakanje, dokler jo je pač kaj, je mogoče z njo pripraviti tudi več tisoč sadežev. Namočene sadeže shranimo do saditve v vlažni zemlji, če jih ne posadimo takoj.

Fitodin »E« se dobiva v skladišču Hmeljarske zadruga v Žalcu v originalnih zavitkih po 10 gramov, ali pa naravnost pri tvrdki Fitodin v Ljubljani, p. pr. 139, ki izdeluje rast in pridelek povečujoča sredstva za vse vrste žita, detelje in krompirja. Manj kot 10 gramov tega dražila se ne prodaja.

Kakor je iz navedenega razvidno, bo dobro in prav ukrenil, kdor bo namakal sadeže v Fitodinu »E«, preden bo sadil, če bo že sadil hmelj na novo.

Razno

Končno bodo res krčili površino hmeljskih nasadov v Veliki Nemčiji, vsaj izgleda, da je sedaj ta zadeva resna. Najprej bodo prišli na vrsto češki hmeljski okoliši, ki bodo morali skrčiti površino svojih hmeljskih nasadov podobno kakor že lani sudetski, namreč na 60 % površine v letu 1928/29. Potem pridejo na vrsto razni obrobni kraji, kjer se hmelj ne goji tako skrbno in je zato tudi pridelek slabši; tod bodo morali izginiti vsi

nasadi. Ker pa bo vse to še premalo izdalo, nameravajo odrediti splošno obvezno krčenje nasadov v vseh okoliših za 10—20 %, tako da bodo na ta način prizadeti vsi okoliši in vsi hmeljarji enako. To 10—20 % krčenje celokupne površine nasadov pa ni mišljeno kot trajno, temveč le za čas, dokler bo trajala vojna. Sicer se je že vsa zadnja leta mnogo govorilo o krčenju nasadov in se je tudi dejansko nekaj krčilo, vendar tako, da nikdar ni dosti izdalo, kakor smo ponovno poudarjali in dokazali. Sedaj v času vojne pa je izvoz hmelja iz Nemčije v večjem obsegu skoro popolnoma nemogoč, pridelka pa se ga na sedanji površini nasadov mnogo več, kakor ga rabi domača pivovarska industrija; zato bodo sedaj površino nasadov res izdatno skrčili, tembolj, ker Nemčija v sedanjih časih nujno potrebuje večje površine plodne zemlje za pridelovanje živeža.

Konsum piva na Nizozemskem se dviga in je po zadnjih statističnih podatkih znašal lani 1,280.000 hl, dočim predlani le 1,160.000 hl, lani torej za 120.000 hl več. Obratovalo je lani 26 pivovaren.

Objave

Najboljše mešano umetno gnojilo za polno spomladansko gnojenje hmelja, posebej za to pripravljeno KAS, to je kalijev sulfat z amonsulfatom in superfosfatom, je že prispelo in ga vsi, ki so ga naročili pri Hmeljarski zadrugi, lahko že dobe. V ta namen naj se oglasijo v zadrugi pisarni v Celju, kjer dobe potrebno nakaznico, da potem gnojilo na skladišču v Celju prevzamejo.

Po vreče naj pridejo vsi, ki so dobavili svoj hmelj Hmeljarski zadrugi v lastnih vrečah, čimprej, najpozneje pa do konca tekočega meseca. Vreče se dobe v združnem skladišču v Žalcu, vendar se izdajajo samo ob torkih in petkih. Brez obračunskega listka se vreče ne izdajajo.

Hmeljarska poročila

Savinjska dolina: Spomladanska dela v hmeljskih nasadih so se letos zaradi dolgotrajne zime precej zavlekla. Šele pretekli teden je pričelo obrezovanje, ki sedaj pri ugodnem vremenu dobro napreduje.

Vojvodina: Položaj v hmeljski kupčiji je nespremenjen. — Spomladanska dela v hmeljskih so se zaradi dolge zime zelo zakasnila, sedaj pa jih še ovira povodenj, ker je narasla Donava preplavila obsežne predele.

Nemčija: Položaj na tržišču je nadalje zelo miren in je prometa le malo, čeprav presoja kakovosti blaga ni več tako stroga. Vkljub mirni tendenci pa so ostale cene nominalno nespremenjene. — Spomladanska dela v hmeljskih nasadih zaradi dolgotrajne zime še vedno niso prav pričela.

Češkomoravska: V hmeljski kupčiji prevladuje slej ko prej mirno razpoloženje, čeprav je bilo zadnji čas opaziti sem ter tja nekaj več živahnosti; sicer pa je prometa le malo in je v teku celega preteklega meseca bilo prodanih iz prve roke le kakih 600 stotov. Cene so ostale nominalno nespremenjene, vendar se zdi, da so se zadnji čas nekoliko učvrstile. — Spomladanska dela v hmeljskih so bodo letos zaradi neugodnega vremena močno zakasnila.

Belgija: Na tržišču je tendenca čvrsta, vendar je prometa le malo, ker ni ponudbe. Lanski Poperinghe notira do 4,80 blg, to je 36 din, letošnji v predprodaji za oktober-november pa 4 blg, to je 30 din za kg.

Amerika: Razpoloženje na hmeljskem tržišču je zelo mirno, vendar čvrsto in lanski pridelek notira domači 33—46 din, že zacarinjen inozemski pa Žatec 123 do 132 din in štajerski 99 do 110 din za kg; uvozna carina znaša 26 din za kg. — Kakor poročajo, nameravajo že letos površino hmeljskih nasadov precej zvišati, tako na primer samo v dolini Yakima za nad 400 stotov.

Splošno: Iz ostalih okolišev ni nobenih izčrpnih poročil.

Hranilnica Dravske banovine Celje — Ljubljana — Maribor

Čupilarno varen zavod.
Obrestovanje najugodnejše.

**Za vloge in obresti jamči Dravska banovina
z vsem premoženjem in vso davčno močjo.**

Izročajte denar

v zaupanja vredne domače denarne zavode, da se omogoči z oživitvijo denarnega obtoka delavoljnim našim ljudem zopet delo in kruh.

CELJSKA MESTNA HRANILNICA

(v lastni palači pri kolodvoru)

Vas vabi, da ji zaupate tudi Vi svoje prihranke, ker Vam nudi zanje s svojim premoženjem popolno varnost. Mesto Celje jo je ustanovilo že pred 72 leti in tudi še samo jamči zanjo z vsem svojim imetjem in z vso svojo davčno močjo.

Denarju, ki ga vložite, je vsakočasna, nemudna izplačljivost strogo zajamčena.

Sprejema hranilne vloge in jih obrestuje najbolje. Denar je pri njej naložen popolnoma varno. Za hranilne vloge jamči poleg rezerv in hiš nad 4000 članov - posestnikov z vsem svojim premoženjem

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

v novi, lastni palači na voglu
Kralja Petra ceste in Vodnikove ulice

HMELJARSKA ZADRUGA z o. j.

Skladišče Žalec

nudi svojim članom po najugodnejših cenah priznane prvovrstne Holderjeve škropilnice vseh vrst, traktorje za oranje in okopavanje, rasna sredstva za zatiranje bolesni in škodljivcev itd.